

HASTANE HİZMETLERİNDE SAĞLIK BAKIM SUNUMUNDA MEVCUT DURUM

Dr. Asuman ŞİMŞEK

İ.Ü. Bakırköy Sağlık Hizmetleri

Meslek Yüksek Okulu

Öğretim Elemanı

Konuşmama hepimizin bildiği "*Hemşireliğin tanımı*"nı yaparak başlamak istiyorum. Hemşirelik, bireyin, ailenin ve toplumun sağlığını ve esenliğini korumak, geliştirmek ve hasta olduğunda da iyileştirmek amacına yönelik; hemşirelik hizmetlerinin planlanması, örgütlenmesi, uygulanması, değerlendirilmesinden ve bu hizmetleri yerine getirecek kişilerin eğitiminden sorumlu; bilim ve sanatın oluşan bir sağlık disiplini.

Hemşirenin görev alanları, tedavi edici sağlık hizmetleri koruyucu sağlık hizmetleri, eğitim hizmetleri ve yönetim hizmetlerini kapsar.

Koruyucu Sağlık Hizmetleri ile İlgili İşlevler - Ana çocuk sağlığı hizmetlerinde, dispanser hizmetlerinde, endüstri ve iş sağlığı hizmetlerinde okul sağlığı hizmetlerinde sağlık danışmanlığı ve sağlık eğitimi yapar.

Hemşireler koruyucu sağlık hizmetleriyle ilgili bu işlevlerin yürütülmesinden sorumlu olmalarına karşın; ülkemizde toplum tarafından daha çok yataklı tedavi kurumlarındaki hizmetleriyle bilinirler.

Eğitim Hizmetleri ile İlgili İşlevler - Birey, aile ve topluma sağlık ve hastalığın gerektirdiği sağlık eğitimi yapmaktan sorumludur.

Tedavi Edici Sağlık Hizmetleri ile İlgili İşlevler - Bu hizmetler ülkemizde hemşirenin yaygın olarak bilinen hizmetidir. Sağlık Bakanlığın'a bağlı tüm kurumlarda Hemşirelik Hizmetleri "Yataklı Tedavi Kurumları İşletme Yönetmeliği"ne göre yürütülmektedir. Bu yönetmelikte yer alan maddelerin, bugünkü koşullarda profesyonel hemşirelik hizmetlerini kapsamadığı görülmektedir.

Hastanelerde hemşirelerle ilgili görev tanımları yapılmamıştır. Değişik düzeyde eğitim almış hemşireler arasında, görev ayrımının olmaması sorun yaratmaktadır. Görev, yetki ve sorumlulukların, eğitim düzeylerine paralel olarak tanımlanması gerekmektedir.

Ayrıca hemşirelerin hastane ortamında oldukça geniş bir rol düzlemine sahip olmalarının yanısıra, diğer ekip üyelerinin görevlerini de üstlendikleri, çoğunlukla üstlendirildikleri görülmektedir. Bu nedenler yıllardır hemşire iş gücünün israfına, görev karmaşasına sonuç olarakta insanlarımızın gerektiği, hakettiği sağlık hizmetini alamamasına neden olmaktadır.

Bir başka mevcut durum ise; karışık organizasyon yapısı içinde yer alan hemşirenin, bakım verdiği hasta sayısının olması gerektiğinden çok fazla olmasıdır. Bu şartlar altında çalışan hemşirenin meslek rolü, "bakım merkezli" değil, "iş merkezli" olmaktadır.

Sonuçta "Türkiye'de iyi hekimler var fakat iyi bakım yok sözü", anlatılan nedenler dolayısıyla ortaya çıkan doğal bir sonuçtur.

Bir başka mevcut durum, Maliye Bakanlığının, her yıl Mali Bütçe Uygulama Talimatında; yatak ücretleri ve yapılan her uygulamanın fiyat listeleri hastanelere gönderilmektedir. Bu listede "tedavi işlevleri" yer almaktadır. Fakat, hastanenin iyileşme sürecinde çok önemli rolü olan bağımsız olarak yaptığı, hemşirelik hizmetlerinin özünü teşkil eden "baş işlevleri" bu kapsamda yer almamaktadır. Bu da diğer nedenler gibi hem hemşirelerde iş tatminsizliği ve motivasyon eksikliği geliştirmekte hem de hastaların bakımlarına olumsuz olarak yansımaktadır.

Son zamanlarda tüm sağlık kurum ve kuruluşlarında hemşirelik hizmetlerinden sorumlu tutulan başhemşire veya hemşirelik hizmetleri müdürlükleri; hasta bakımında; hizmet içi eğitim programlarıyla, bakımı sistematize eden yöntemlerle, tüm bu olumsuzluklara karşın hizmetlerin hemşirelerle birlikte meslek amaçları ve sınırları içinde yürütülmesini sağlamaya çalışmaktadırlar.

Birçok hemşire bu sorunlarla genelde karşı karşıya kalmaktadır. Olması gereken; bu sorunların önemini kavranarak, bir an önce çözüme ulaştırılmasıdır.

ÖZET

Ülkemizde, genellikle hemşireler tedavi edici hizmetlerde çalışmakta ve bu hizmetleri yerine getirirken çok büyük sorunlarla karşılaşmaktadırlar. Hemşirelerin iş doyumunu arttırmak ve hastaların hakettiği bakım hizmetini almalarını sağlamak amacıyla, bu sorunların ivedilikle çözüme ulaştırılması gerekmektedir.

SUMMARY

In our country it is generally the nurses who provide care and treatment for patients. They encounter many big problems while trying to accomplish this task. In order to increase their sense of job satisfaction and to give patients the care they deserve, these problems must be addressed.

KAYNAKLAR

- 1- Veliöğlü, P.; Hemşirelikte Bilimselleşmeye Doğru. Bozak Matbaası, İstanbul, (1985).
- 2- Veliöğlü, P.; Hemşireliğin Düşünsel Temelleri. Alaş Ofset Matbaası, İstanbul, (1994).